

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης «χρυσών διαβατηρίων» και «χρυσών αδειών διαμονής», και να λάβουν άμεσα μέτρα στο πλαίσιο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία

Βρυξέλλες, 28 Μαρτίου 2022

Σε [σύσταση](#) που εκδόθηκε σήμερα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να καταργήσουν αμέσως κάθε υφιστάμενο πρόγραμμα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές και να διασφαλίσουν τη διενέργεια αυστηρών ελέγχων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που ενέχουν τα προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές. Η Επιτροπή έχει συχνά και επανειλημμένα εκφράσει τις σοβαρές ανησυχίες της σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές και τους εγγενείς κινδύνους που αυτά ενέχουν. Η σημερινή σύσταση αποτελεί μέρος της ευρύτερης πολιτικής της Επιτροπής για την ανάληψη αποφασιστικής δράσης σε σχέση με τα εν λόγω προγράμματα. Το υφιστάμενο πλαίσιο της ρωσικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας αναδεικνύει και πάλι τους συναφείς κινδύνους.

Ορισμένοι Ρώσοι ή Λευκορώσοι υπήκοοι που υπόκεινται σε κυρώσεις ή που παρέχουν σημαντική υποστήριξη στον πόλεμο στην Ουκρανία ενδέχεται να έχουν αποκτήσει την ιθαγένεια της ΕΕ ή προνομιακή πρόσβαση στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να ταξιδεύουν ελεύθερα στον χώρο Σένγκεν, βάσει αυτών των προγραμμάτων. Για την αντιμετώπιση των εν λόγω άμεσων κινδύνων, η Επιτροπή συνιστά επίσης σήμερα στα κράτη μέλη να αξιολογήσουν κατά πόσον η ιθαγένεια που έχει χορηγηθεί βάσει προγράμματος «χρυσού διαβατηρίου» σε Ρώσους ή Λευκορώσους υπηκόους που περιλαμβάνονται σε κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ σε σχέση με τον πόλεμο στην Ουκρανία θα πρέπει να ανακληθεί. Οι άδειες διαμονής που έχουν χορηγηθεί βάσει προγράμματος χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές σε Ρώσους ή Λευκορώσους υπηκόους που υπόκεινται σε κυρώσεις θα πρέπει να ανακληθούν αμέσως, έπειτα από ατομική αξιολόγηση και σε συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμοστούν σε Ρώσους ή Λευκορώσους υπηκόους που παρέχουν σημαντική υποστήριξη στον πόλεμο στην Ουκρανία.

Ο επίτροπος Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, κ. Ντιντιέ **Πεντέρς**, δήλωσε: «Οι ευρωπαϊκές αξίες δεν είναι προς πώληση. Θεωρούμε ότι η πώληση ιθαγένειας μέσω "χρυσών διαβατηρίων" είναι παράνομη βάσει του δικαίου της ΕΕ και ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλειά μας. Ανοίγει τον δρόμο στη διαφθορά, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη φοροαποφυγή. Όλα τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές θα πρέπει να τα τερματίσουν αμέσως. Επιπλέον, θα πρέπει να αξιολογήσουν κατά πόσον θα πρέπει να ανακαλέσουν τυχόν «χρυσά διαβατήρια» που έχουν ήδη χορηγήσει σε πρόσωπα στα οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις και σε άλλα πρόσωπα που παρέχουν σημαντική υποστήριξη στον πόλεμο του κ. Πούτιν.»

Η επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων, κ. Ίλβα **Γιούανσον**, δήλωσε: «Το δικαίωμα να ταξιδεύουμε ελεύθερα εντός του χώρου Σένγκεν είναι ένα από τα μεγαλύτερα οφέλη που απολαμβάνουμε. Χρειαζόμαστε αυστηρούς ελέγχους για να διασφαλίζουμε ότι δεν γίνεται κατάχρηση του δικαιώματος αυτού. Οι "χρυσές άδειες διαμονής" που έχουν χορηγηθεί σε Ρώσους και Λευκορώσους που υπόκεινται σε κυρώσεις της ΕΕ θα πρέπει να ανακληθούν. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, υπό τη σκιά του πολέμου, πρέπει να κάνουμε τα πάντα για να εξασφαλίσουμε ότι οι Ρώσοι και οι Λευκορώσοι που υπόκεινται σε κυρώσεις και όσοι υποστηρίζουν τον επιθετικό πόλεμο του κ. Πούτιν δεν μπορούν να αγοράσουν την είσοδό τους στην ΕΕ.»

Προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές

Κάθε πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ είναι ταυτόχρονα πολίτης της ΕΕ. Η ιθαγένεια της ΕΕ παρέχει αυτομάτως το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας, πρόσβασης στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, καθώς και το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις ευρωπαϊκές και στις τοπικές εκλογές. Η χορήγηση των δικαιωμάτων αυτών επηρεάζει όλα τα κράτη μέλη, ενώ οι εγγενείς κίνδυνοι των εν λόγω προγραμμάτων έχουν εκ νέου υπογραμμιστεί στο πλαίσιο της ρωσικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας.

Η σημερινή σύσταση τονίζει ότι:

- **Κάθε κράτος μέλος που εξακολουθεί να εφαρμόζει προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές πρέπει να τα τερματίσει αμέσως.** Τα προγράμματα αυτά δεν συνάδουν με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας και με την έννοια της ιθαγένειας της ΕΕ, που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες της ΕΕ. Στις 20 Οκτωβρίου 2020 η Επιτροπή [κίνησε](#) διαδικασία επί παραβάσει κατά δύο κρατών μελών σχετικά με τα προγράμματα τους χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει επανειλημμένα προτρέψει ένα άλλο κράτος μέλος να τερματίσει το αντίστοιχο πρόγραμμά του. Δύο κράτη μέλη κατήγγειλαν εν τω μεταξύ τα προγράμματά τους ή βρίσκονται στη διαδικασία κατάργησής τους.
- Τα σχετικά κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργήσουν αξιολογήσεις προκειμένου να **αποφασίσουν κατά πόσον η ιθαγένεια που έχει χορηγηθεί στο παρελθόν σε Ρώσους ή Λευκορώσους υπηκόους που υπόκεινται σε κυρώσεις ή που παρέχουν σημαντική υποστήριξη στον πόλεμο στην Ουκρανία θα πρέπει να ανακληθεί.** Κατά τη διενέργεια των αξιολογήσεων, τα σχετικά κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη τις αρχές που έχει διατυπώσει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την απώλεια της ιθαγένειας της ΕΕ.

Προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές

Τα προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές ενέχουν εγγενείς κινδύνους ασφάλειας, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, φοροδιαφυγής και διαφθοράς για τα κράτη μέλη και για την ΕΕ στο σύνολό της. Η επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας ανέδειξε εκ νέου τους κινδύνους αυτούς.

Στη σύσταση που εκδόθηκε σήμερα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- **Να καθιερώσουν και να διενεργούν αυστηρούς ελέγχους πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άδειας διαμονής μέσω επένδυσης:** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να αποτρέψουν κάθε κίνδυνο ασφάλειας, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, φοροδιαφυγής και διαφθοράς που μπορεί να ενέχουν τα προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται η καθιέρωση και η διενέργεια ελέγχων σχετικά με τους όρους διαμονής και την ασφάλεια πριν από την έκδοση τέτοιων αδειών διαμονής, καθώς και η εξακρίβωση του κατά πόσον η διαμονή είναι συνεχής.
- **Να ανακαλέσουν αμέσως ή να αρνηθούν την ανανέωση των αδειών διαμονής που έχουν χορηγηθεί βάσει προγράμματος χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές σε Ρώσους ή Λευκορώσους υπηκόους που υπόκεινται σε κυρώσεις της ΕΕ** σε σχέση με τον πόλεμο στην Ουκρανία, έπειτα από αξιολόγηση. Το ίδιο μέτρο θα πρέπει επίσης να εφαρμοστεί σε όσους παρέχουν σημαντική υποστήριξη στον πόλεμο στην Ουκρανία ή σε άλλες συναφείς δραστηριότητες της ρωσικής κυβέρνησης ή του καθεστώτος Λουκασένκο που παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο.
- **Να αναστείλουν την έκδοση αδειών διαμονής βάσει προγραμμάτων χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές για όλους τους Ρώσους και Λευκορώσους υπηκόους.**

Όλα τα μέτρα πρέπει να εφαρμοστούν σε συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

Επόμενα στάδια

Η σημερινή σύσταση αποτελεί ένα μόνο στοιχείο της συνολικής πολιτικής της Επιτροπής για την ανάληψη αποφασιστικής δράσης σε σχέση τόσο με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές όσο και με τα προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές. Αν χρειαστεί, η Επιτροπή μπορεί να λάβει πρόσθετα μέτρα στο μέλλον.

Εναπόκειται στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τη σημερινή σύσταση.

Η Επιτροπή καλεί τα σχετικά κράτη μέλη να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης που δημοσιεύθηκε σήμερα έως το τέλος Μαΐου και να ενημερώνουν τακτικά την Επιτροπή στη συνέχεια.

Ιστορικό

Τα **προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές** επιτρέπουν σε πρόσωπα να αποκτήσουν την ιθαγένεια του οικείου κράτους βάσει ορισμένης σημαντικής πληρωμής ή επένδυσης. Τα **προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές** επιτρέπουν σε υπηκόους τρίτων χωρών να αποκτήσουν άδεια διαμονής για να ζήσουν σε χώρα της ΕΕ έναντι ορισμένης πληρωμής ή επένδυσης.

Το 2019 η Επιτροπή εξέδωσε [έκθεση](#) σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές που εφαρμόζονταν από ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, στην οποία χαρτογραφούνταν οι υφιστάμενες πρακτικές και εντοπιζόνταν ορισμένοι κίνδυνοι που ενέχουν τα εν

λόγω προγράμματα για την ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη φοροδιαφυγή και τη διαφθορά.

Αν και οι προϋποθέσεις απόκτησης και απώλειας της εθνικής ιθαγένειας ρυθμίζονται από το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους, με την επιφύλαξη της τήρησης του ενωσιακού δικαίου, η ιθαγένεια κράτους μέλους αποτελεί τη μόνη προϋπόθεση της ιθαγένειας της ΕΕ και της πρόσβασης στα δικαιώματα που απονέμουν οι Συνθήκες. Η Επιτροπή έχει επανειλημμένα εκφράσει τις σοβαρές ανησυχίες της σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές και τους κινδύνους που αυτά ενέχουν, έχει δε κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει κατά δύο κρατών μελών σε σχέση με τα αντίστοιχα προγράμμά τους χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές.

Τα **προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές**, αν και διαφέρουν από τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας όσον αφορά τα δικαιώματα που απονέμουν, ενέχουν εξίσου σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια των κρατών μελών και της ΕΕ στο σύνολό της. Μια έγκυρη άδεια διαμονής παρέχει σε υπήκοο τρίτης χώρας το δικαίωμα να διαμένει στο σχετικό κράτος μέλος, αλλά και να ταξιδεύει ελεύθερα στον χώρο Σένγκεν. Αν και το δίκαιο της ΕΕ ρυθμίζει τις προϋποθέσεις εισόδου για ορισμένες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών, η χορήγηση αδειών διαμονής σε επενδυτές δεν ρυθμίζεται σε επίπεδο ΕΕ και εξακολουθεί να αποτελεί εθνική αρμοδιότητα.

Η σύσταση που παρουσιάστηκε σήμερα δεν θίγει την εισδοχή και διαμονή Ρώσων και Λευκορώσων υπηκόων στην ΕΕ για άλλους λόγους, όπως την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους ή τη διεθνή προστασία.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Σύσταση της Επιτροπής](#) σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας σε επενδυτές και τα προγράμματα χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές, καθώς και με τη λήψη άμεσων μέτρων στο πλαίσιο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, Δευτέρα, 28 Μαρτίου 2022

[Έκθεση της Επιτροπής](#) σχετικά με τα προγράμματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές στην ΕΕ, 23 Ιανουαρίου 2019

IP/22/1731

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Anitta HIPPER](#) (+32 2 298 56 91)

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)

Related media

 [Operation of the Frontex agency on the Turkish, Bulgarian and Greek borders](#)